

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.11.2020 r.
COM(2020) 758 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027

{SWD(2020) 290 final}

Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021–2027

Dopilnujemy również, by osoby, które mają prawo do pozostania, były zintegrowane i czuły się mile widziane. Mają przed sobą przyszłość, mają umiejętności, energię i talent.

Przewodnicząca Ursula von der Leyen, orędzie o stanie Unii z 2020 r.

1. Wspieranie spójności społecznej i budowanie społeczeństw integracyjnych dla wszystkich

Europejski styl życia sprzyja włączeniu społecznemu. Integracja i włączenie społeczne mają kluczowe znaczenie dla osób przybywających do Europy, dla społeczności lokalnych, a także dla długoterminowego dobrobytu naszych społeczeństw i stabilności naszych gospodarek. Jeśli chcemy pomóc naszym społeczeństwom i gospodarce, musimy wspierać wszystkich, którzy są częścią tego społeczeństwa. Integracja jest zarówno prawem, jak i obowiązkiem.

Oznacza to wzmocnienie pozycji osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji przy jednoczesnym zapewnieniu, aby nasze społeczności były zjednoczone i spójne. Wiąże się to także z zapewnieniem wszystkim równych szans korzystania z przysługujących im praw i uczestniczenia w życiu społecznym, bez względu na pochodzenie i zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych. Oznacza to również poszanowanie wspólnych wartości europejskich zapisanych w traktatach UE i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym demokracji, praworządności, wolności słowa i religii, a także prawa do równości i niedyskryminacji. Te podstawowe wartości są kluczowym elementem życia i uczestnictwa w społeczeństwie europejskim. Stanowią one również uzasadnienie utworzenia w ramach Komisji portfolio pt. „Promowanie naszego europejskiego stylu życia” zakładającego obronę prostej, acz zasadniczej przesłanki, mianowicie że każdy jest ważny, że nikt nie powinien zostać pozostawiony bez pomocy i że wszyscy powinni być w stanie skutecznie korzystać ze swoich praw oraz mieć dostęp do możliwości i bezpieczeństwa.

Wyzwanie związane z integracją i włączeniem społecznym jest szczególnie istotne dla migrantów, nie tylko tych nowo przybyłych, ale niekiedy również dla obywateli państw trzecich, którzy mogliby zostać naturalizowani i stać się obywatelami Unii¹. Dlatego też zakres niniejszego planu działania obejmuje zarówno migrantów, jak i obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych². Jest on zatem szerszy niż plan działania Komisji na rzecz integracji z 2016 r.³, który obejmował wyłącznie obywateli państw trzecich.

¹ Wyrażenie „obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych” obejmuje obywateli państw członkowskich UE, którzy posiadali obywatelstwo państwa trzeciego i stali się obywatelami Unii w drodze naturalizacji w jednym z państw członkowskich UE, jak również obywateli Unii, którzy wywodzą się ze środowisk migracyjnych ze względów na rodziców urodzonych w państwach trzecich. Obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych korzystają ze statusu i praw obywateli Unii zapisanych w art. 20 i 21 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

² Dostęp obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych do praw związanych z obywatelstwem UE nie może być uzależniony od spełnienia warunków integracji. Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77). Ponadto pochodzący z państw trzecich członkowie rodzin przemieszczających się obywatele UE są objęci zakresem dyrektywy 2004/38/WE w sprawie swobodnego przemieszczania się. Tym członkom rodzin przysługują

Zapewnienie skutecznej integracji i skutecznego włączenia społecznego migrantów w UE jest inwestycją społeczną i gospodarczą, która sprawia, że społeczeństwa europejskie są bardziej spójne, odporne i zamożne. Integracja i włączenie społeczne mogą i powinny być procesem korzystnym dla wszystkich, przynoszącym korzyści całemu społeczeństwu. Aby jednak integracja i włączenie społeczne były skuteczne, musi to być również proces dwukierunkowy, w którym migrantom i obywatelom Unii wywodzącym się ze środowisk migracyjnych oferuje się pomoc w integracji, a oni z kolei podejmują aktywne starania, aby się zintegrować. W proces integracji zaangażowane jest społeczeństwo przyjmujące, które powinno stwarzać możliwości pełnego uczestnictwa migrantów w życiu gospodarczym, społecznym, kulturalnym i politycznym. Wiąże się on również z dostosowaniem się migrantów, którzy mają prawa i obowiązki w stosunku do swojego nowego państwa zamieszkania.

Obecnie około 34 mln mieszkańców Unii urodziło się poza jej granicami (około 8 % ludności UE)⁴, a w przypadku 10 % osób młodych (15–34 lata) urodzonych w UE co najmniej jedno z rodziców urodziło się za granicą⁵. Mimo że ogółem odsetek mieszkańców urodzonych poza UE wzrósł w ostatnich latach⁶, nadal jest on bardzo zróżnicowany w poszczególnych państwach członkowskich. W Szwecji, Estonii, Luksemburgu, Chorwacji, na Łotwie, w Austrii, na Malcie i w Niemczech odsetek ten wynosi około 10 % lub więcej, natomiast w Czechach, na Węgrzech, w Rumunii, Bułgarii, Polsce i na Słowacji wynosi poniżej 3 %.

Ponad jedna czwarta migrantów ma wykształcenie wyższe⁷. Osoby te mają zasoby, ambicje i motywację, ale często nie są w stanie wykorzystać swoich umiejętności w praktyce. Prawie 40 % z nich ma nadmierne kwalifikacje w stosunku do wykonywanej pracy⁸. Nie możemy sobie pozwolić na marnowanie tego potencjału. Jednocześnie blisko jedna piąta migrantów ukończyła jedynie szkołę podstawową i potrzebuje pomocy w dalszej nauce.

Migranci i obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych odgrywają kluczową rolę w europejskiej gospodarce i europejskim społeczeństwie. Kryzys związany z COVID-19 sprawił, że ich wkład jest jeszcze bardziej widoczny⁹. Wielu z nich pomogło w walce z kryzysem jako pracownicy świadczący usługi podstawowe, lekarze i pielęgniarki. Jednocześnie znajdują się oni wśród osób, które są w większym stopniu narażone w czasie pandemii¹⁰. Po zakończeniu kryzysu związanego z COVID-19 UE będzie potrzebowała

szczególne prawa wjazdu i pobytu, które nie mogą podlegać innym dodatkowym warunkom niż warunki ustanowione w tej dyrektywie.

³ Dostępny pod adresem: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/PL/1-2016-377-PL-F1-1.PDF>

⁴ Eurostat, dane dotyczące ludności, 2019 r. (należy zauważyć, że wszystkie przedstawione poniżej wskaźniki odnoszą się do obszaru UE-27).

⁵ Szacunki dotyczące 2017 r. (ostatni dostępny rok) na podstawie OECD/UE (2018), Settling In, Indicators of Immigrant Integration [Osiedlanie się, wskaźniki integracji imigrantów], sekcja 7.

⁶ Pod koniec 2019 r. większość dokumentów pobytowych w UE wydawano z następujących powodów: rodzina (38 %), praca (17 %), azyl (9 %), edukacja (1 %) i inne (32 %). Źródło: Eurostat, dane z dokumentów pobytowych. Zobacz również: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/statistics-migration-europe_pl

⁷ 26,8 % dorosłych urodzonych poza UE (25–64 lata) miało wykształcenie wyższe w 2019 r. (Eurostat, EU-LFS).

⁸ 38,6 % w 2019 r., na podstawie danych Eurostatu, EU-LFS (grupa wiekowa 20–64 lata). Dysponowanie nadmiernymi kwalifikacjami definiuje się jako wykonywanie zawodów wymagających niskich lub średnich kwalifikacji (ISCO 4–9) pomimo uzyskania wykształcenia wyższego (ISCED 5–8).

⁹ Zob.: JRC (2020), Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response [Kluczowi pracownicy migrujący: ich wkład w walkę z pandemią COVID-19 w Europie] https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/know4pol/files/key_workers_covid_0423.pdf

¹⁰ Zob.: OECD (2020), What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children? [Jaki jest wpływ pandemii COVID-19 na imigrantów i ich dzieci?], <http://www.oecd.org/coronavirus/policy->

zaangażowania wszystkich mieszkańców w odbudowę i przywracanie odporności naszych gospodarek¹¹. Dlatego też jest to nie tylko moralny obowiązek zgodny z podstawowymi wartościami UE, ale także konieczność ekonomiczna, aby przyspieszyć działania na rzecz integracji i włączenia społecznego. Jak wynika z ostatnich badań, pełna integracja migrantów na rynku pracy może przynieść duże korzyści gospodarcze, w tym zyski podatkowe oraz odprowadzanie składek na krajowe programy emerytalne i ogólnie na krajowe systemy opieki społecznej¹².

Niniejszy plan działania stanowi część kompleksowej odpowiedzi na wyzwania związane z migracją przedstawione w nowym pakcie o migracji i azylu¹³. Skuteczne strategie integracyjne stanowią również fundament dobrze funkcjonującego systemu zarządzania azylem i migracjami. Stanowią one podstawę i uzupełnienie polityki azylowej i migracyjnej państw członkowskich, zapewniając wszystkim osobom, które mają prawo do pozostania w UE, możliwość pełnego uczestnictwa w naszych społeczeństwach. Mogą one również wspierać dialog z państwami trzecimi oraz programy w ramach zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej i rozwojowej UE. Migranci są często częścią różnych form socjalizacji w społecznościach diaspor w państwach członkowskich UE. Diaspora może odgrywać kluczową rolę we wspieraniu włączenia społecznego w społeczeństwach przyjmujących, przyczyniać się do inwestycji, innowacji i rozwoju, podtrzymując jednocześnie stosunki z krajami pochodzenia.

Niniejszy plan działania obejmuje wszystkie poszczególne etapy i fazy procesu integracji: środki poprzedzające wyjazd, przyjęcie i wczesną integrację, integrację długoterminową oraz budowanie spójnych społeczeństw sprzyjających włączeniu społecznemu. W planie uwzględniono zróżnicowaną sytuację ludności migrującej w państwach członkowskich oraz zapewniono wsparcie państwom członkowskim i innym właściwym zainteresowanym stronom w znajdowaniu odpowiedniej reakcji w ich strategiach na rzecz integracji i włączenia społecznego.

2. Wdrożone doświadczenia i wnioski wyciągnięte z planu działania na rzecz integracji na rok 2016 oraz najważniejsze fakty i liczby dotyczące integracji i włączenia społecznego

Niniejszy plan działania opiera się m.in. na osiągnięciach planu działania Komisji na rzecz integracji obywateli państw trzecich z 2016 r. Po jego przyjęciu Komisja wdrożyła ponad 50 konkretnych działań mających na celu wsparcie państw członkowskich i innych kluczowych zainteresowanych stron w szerokim spektrum obszarów polityki: środki poprzedzające wyjazd/przyjazd, edukacja, zatrudnienie i szkolenia zawodowe, dostęp do podstawowych usług, aktywne uczestnictwo i włączenie społeczne. Komisja wzmocniła również swoje narzędzia koordynacji, finansowania i monitorowania. W wielu państwach członkowskich plan działania przyczynił się do opracowania lub przeglądu krajowych strategii integracji oraz dostarczył informacji na temat wykorzystania funduszy na rzecz integracji. W wielu

[responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de](#) Roczna strategia zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021, COM(2020) 575 final.

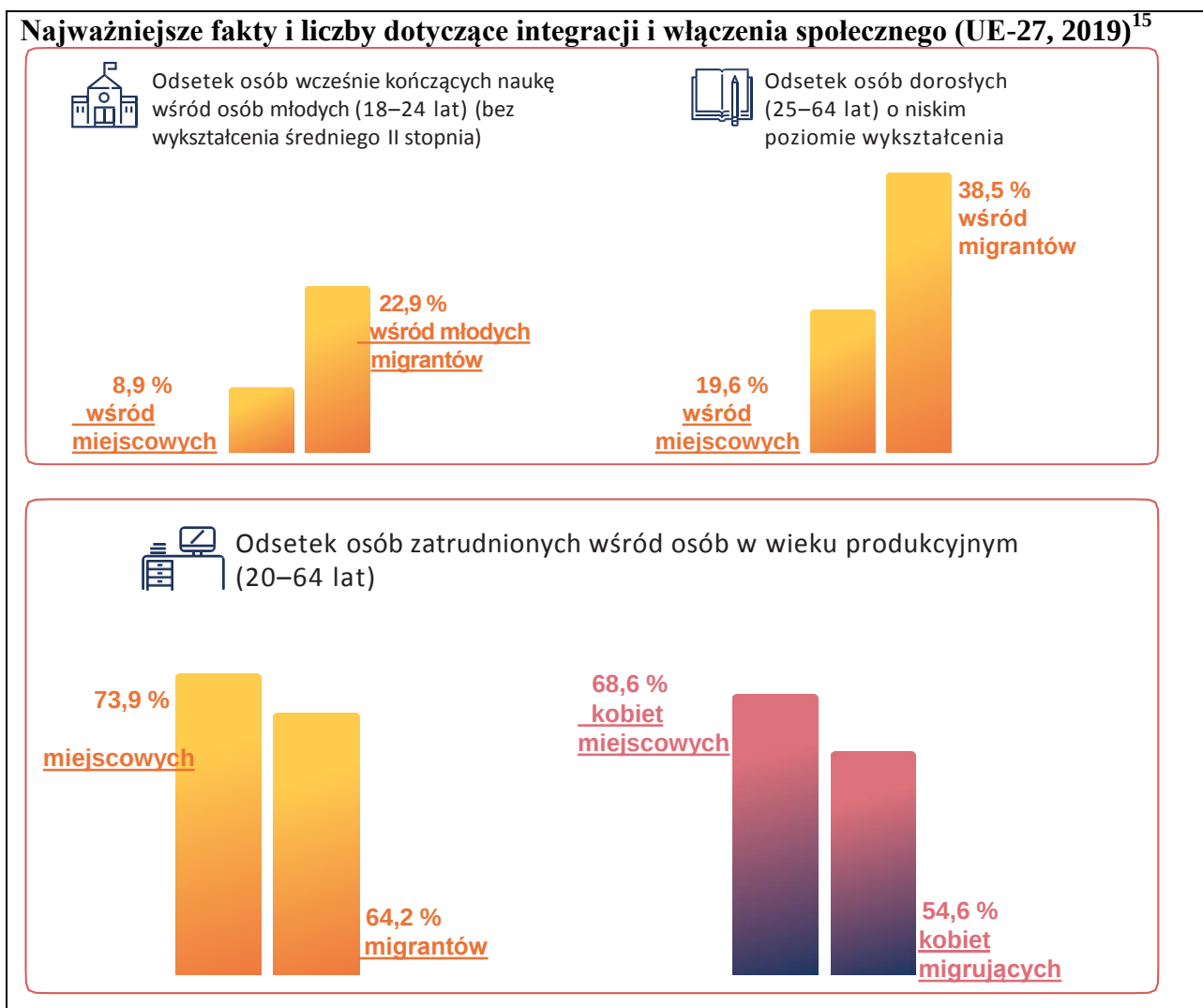
¹¹ Zob.: Roczna strategia zrównoważonego wzrostu gospodarczego na rok 2021, COM(2020) 575 final.

¹² Np. pełna integracja migrantów na rynku pracy może przynieść do 3 500 EUR wzrostu średniego wkładu fiskalnego netto na każdego migranta do 2035 r. Zob.: JRC (2020), Projecting the net fiscal impact of immigration in the EU [Prognoza wpływu fiskalnego netto imigracji w UE], <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121937>

¹³ Dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/new-pact-migration-and-asylum_pl

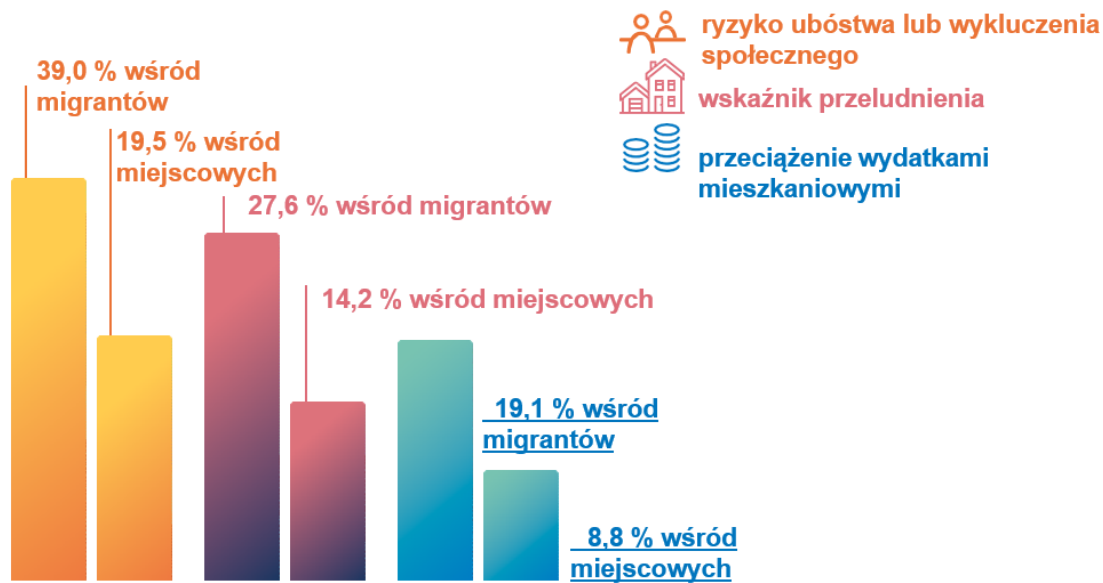
przypadkach organom krajowym udzielono dostosowanego do potrzeb wsparcia technicznego przy opracowywaniu i wdrażaniu reform polityki integracyjnej¹⁴.

Utrzymujące się wyzwania związane z zatrudnieniem, edukacją, dostępem do podstawowych usług i włączeniem społecznym migrantów pokazują jednak, że konieczne są dodatkowe działania, które opisano poniżej.

¹⁴ Więcej szczegółowych informacji na temat realizacji planu działania na rok 2016 można znaleźć w dokumencie roboczym służb Komisji „Ocena realizacji planu działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich na rok 2016”, SWD(2020) 290.

¹⁵ Eurostat, dane z 2019 r. Wskaźniki edukacji i zatrudnienia w oparciu o badanie EU-LFS. Wskaźniki ubóstwa i mieszkalnictwa oparte na EU-SILC. Migranci zdefiniowani jako osoby urodzone poza UE-28 (obywateli Zjednoczonego Królestwa nie zaliczono do „migrantów spoza UE”, ponieważ rokiem odniesienia jest rok 2019: biorąc pod uwagę ich niewielki udział w ogólnej populacji migrantów w UE, nie ma to wpływu na ogólne różnice w wynikach integracji).

Oprócz różnic, jakich doświadczają migranci w kluczowych obszarach, takich jak edukacja, zatrudnienie, ubóstwo, wykluczenie społeczne i mieszkalnictwo (zob. wykresy powyżej), migranci borykają się również z niekorzystną sytuacją w następujących obszarach:

- W przypadku młodych migrantów (w wieku 18–24 lat) urodzonych poza UE istniało znacznie większe prawdopodobieństwo (21 %) niż w przypadku miejscowych (12,5 %), że „nie będą się kształcić ani brać udziału w żadnych szkoleniach” – dotyczyło to zwłaszcza migrujących dziewcząt i młodych kobiet (25,9 %).
- Jest bardziej prawdopodobne, że migranci będą musieli stawić czoła niezaspokojonym potrzebom medycznym¹⁶ związanym z różnymi czynnikami, takimi jak: brak dostępu do ubezpieczenia zdrowotnego lub ograniczone ubezpieczenie zdrowotne (w niektórych państwach) w zależności od statusu pobytu, brak wiedzy na temat dostępu do usług, środków finansowych, koncentracja migrantów na niektórych obszarach słabiej rozwiniętych i mających mniejszy dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych, bariery językowe oraz brak dostosowania systemów krajowych do szczególnych potrzeb migrantów.
- Chociaż odsetek migrantów w populacji zamieszkującej obszary wiejskie jest stosunkowo niski (2,9 %)¹⁷, w przypadku większości wskaźników integracji wypadają oni gorzej nie tylko w porównaniu z miejscowymi, ale także w stosunku do migrantów mieszkających w dużych i małych miastach¹⁸. W związku z tym, że na wielu obszarach wiejskich ogólnie brakuje podstawowych usług, migrantom może również brakować konkretnych usług wsparcia, których potrzebują.

Ponadto wdrożenie planu działania na rok 2016 potwierdziło, że chociaż obszary, których dotyczy plan działania, pozostają aktualne, konieczne są bardziej zdecydowane działania w celu promowania integracji migrujących kobiet, wspierania włączenia społecznego obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych, większego zaangażowania społeczeństwa przyjmującego w politykę na rzecz integracji i włączenia społecznego oraz

¹⁶ Na podstawie danych EU-SILC, zob. OECD/UE (2018), Settling In, Indicators of Immigrant Integration [Osiedlanie się, wskaźniki integracji imigrantów], rys. 4.11. „Niezaspokojone potrzeby medyczne”.

¹⁷ Eurostat, EU-LFS (2019)

¹⁸ Zob.: JRC (2020), Migration in EU Rural Areas [Migracja na obszarach wiejskich UE]: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC116919/migration_in_eu_rural_areas.pdf

wzmocnienia monitorowania i oceny tej polityki. Wpływ pandemii COVID-19 na migrantów i obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych uwypoklił również potrzebę intensyfikacji działań mających na celu ułatwienie im dostępu do usług zdrowotnych.

3. Główne zasady i wartości planu działania UE na rzecz integracji i włączenia społecznego

Prace UE w zakresie integracji i włączenia społecznego opierają się na wspólnym zestawie zasad i wartości, które powinny również przyświecać pracom państw członkowskich podczas opracowywania, wdrażania lub przeglądu ich strategii. Odnosi się to do pełnego zakresu polityki UE na rzecz włączenia społecznego, określonej w Europejskim filarze praw socjalnych.

Włączenie społeczne wszystkich obywateli

Włączenie społeczne wszystkich obywateli polega na zapewnieniu, by wszystkie obszary polityki były dostępne i działały dla wszystkich, w tym dla migrantów i obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych. Oznacza to dostosowanie i przekształcenie głównych nurtów polityki do potrzeb zróżnicowanego społeczeństwa, z uwzględnieniem szczególnych wyzwań i potrzeb różnych grup. Działania mające na celu pomoc migrantom w integracji nie muszą i nie powinny odbywać się kosztem środków na rzecz innych słabszych lub defaworyzowanych grup lub mniejszości. Wręcz przeciwnie, przyczyniają się one do tego, by polityka była ogólnie bardziej integracyjna.

W niniejszym planie działania promuje się zintegrowane podejście do włączenia społecznego migrantów i ma on na celu stworzenie ścisłej synergii z istniejącymi i opracowywanymi strategiami UE na rzecz wspierania równości i spójności społecznej, aby zapewnić pełną integrację i uczestnictwo wszystkich członków europejskiego społeczeństwa. W szczególności będzie on realizowany w ścisłej interakcji z przyszłym planem działania na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych oraz unijnym planem działania przeciwko rasizmowi¹⁹. Plan działania stworzy również synergię z unijnymi ramami strategicznymi na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów²⁰, strategią na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025²¹, przyszłą strategią zwalczania antysemityzmu oraz sprawozdaniem na temat obywatelstwa Unii. Będzie on miał na celu budowanie i wzmacnianie kontaktów i zaufania między różnymi społecznościami w społeczeństwie oraz zwalczanie izolacji i segregacji.

Bardziej spójne i integracyjne społeczeństwo dla wszystkich może również pomóc zapobiec rozprzestrzenianiu się wszelkich form ideologii ekstremistycznych, które mogą prowadzić do terroryzmu i brutalnego ekstremizmu. Wzmocnione działania prewencyjne mogą z kolei stanowić odpowiedź na napięcia społeczne i ideologie ekstremistyczne, a tym samym sprzyjać integracji i pokojowemu współistnieniu społeczności i jednostek. Za pośrednictwem sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw²² Komisja wspiera pracowników pierwszego kontaktu z całej Europy w opracowywaniu najlepszych praktyk i wyposaża ich

¹⁹ Unia równości: Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 – COM(2020) 565 final.

²⁰ Unia równości: unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów, COM(2020) 620 final.

²¹ Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025, COM(2020) 698 final.

²² Sieć upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw zrzesza ponad 6 000 pracowników pierwszego kontaktu z całej Europy w celu opracowania najlepszych praktyk i wyposażenia ich w umiejętności potrzebne do zwalczania brutalnego ekstremizmu. Dalsze działania na rzecz zapobiegania radykalizacji postaw będą stanowiły część programu UE w zakresie walki z terroryzmem, który wkrótce zacznie obowiązywać.

w umiejętności potrzebne do rozwiązywania problemów związanych z brutalnym ekstremizmem, wspiera w budowaniu odporności i wycofywaniu się z działalności, a także rehabilitacji i reintegracji w społeczeństwie. Promowanie włączenia społecznego i stwarzanie możliwości zagrożonym osobom młodym poprzez edukację, kulturę, młodzież i sport może jeszcze bardziej przyczynić się do zapobiegania radykalizacji postaw i zapewniania spójności w UE. Ścisła współpraca z praktykami i podmiotami lokalnymi może być szczególnie skuteczna w zapobieganiu radykalizacji postaw. Włączenie społeczne polega również na wyeliminowaniu nieświadomych uprzedzeń i osiągnięciu zmiany w mentalności i sposobie, w jaki osoby postrzegają siebie nawzajem i jak reagują na rzeczy nieznanne.

Ukierunkowane wsparcie w razie potrzeby

Podczas gdy główny nurt polityki społecznej powinien sprzyjać włączeniu społecznemu wszystkich obywateli i uwzględniać potrzeby zróżnicowanego społeczeństwa, niektóre grupy i niektóre obszary w państwach przyjmujących będą potrzebowały ukierunkowanego wsparcia, aby sprostać konkretnym wyzwaniom. Nowo przybyli migranci często mierzą się z szeregiem wyzwań podczas integracji ze społeczeństwami europejskimi, w zależności od sposobu ich przybycia, poziomu umiejętności, znajomości języka i ich pochodzenia. W ramach każdego obszaru polityki decydenci powinni opracować ukierunkowane i dostosowane do potrzeb mechanizmy wsparcia, które pomogą nowo przybyłym w szybkiej integracji. Przykładem mogą być kursy uzupełniające przeznaczone dla wysoko wykwalifikowanych migrantów, które pomogą im jak najlepiej wykorzystać swoje umiejętności w nowym miejscu pracy²³. Państwa członkowskie znajdujące się pod presją migracyjną stoją w obliczu dodatkowych wyzwań związanych z opracowaniem lub rozszerzeniem takich ukierunkowanych środków i powinny w szczególności otrzymać wsparcie. Dzieci będą potrzebowały dodatkowego wsparcia ochronnego, zawsze gwarantującego najlepszy interes dziecka, zwłaszcza gdy pozostają bez opieki²⁴.

Uwzględnienie aspektu płci i priorytetów w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji

W niniejszym planie działania zostanie uwzględnione połączenie cech osobistych, takich jak płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religia lub przekonania, orientacja seksualna i niepełnosprawność, które mogą stanowić szczególne wyzwania dla migrantów. Plan działania będzie się opierać na strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025, unijnym planie działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025, unijnych ramach strategicznych na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów, strategii na rzecz równości osób LGBTIQ oraz na przyszłej strategii dotyczącej praw osób niepełnosprawnych, a także będzie stanowił ich uzupełnienie²⁵.

W szczególności **migrujące kobiety** i dziewczęta napotykają dodatkowe przeszkody w integracji w porównaniu z migrującymi mężczyznami i chłopcami, ponieważ często muszą pokonać bariery strukturalne związane z tym, że są zarówno migrantami, jak i kobietami, oraz muszą walczyć ze stereotypami. Bardziej prawdopodobne jest, że przyjadą one do UE, aby dołączyć do członka rodziny, co będzie wiązało się z wypełnianiem obowiązków domowych, które mogą uniemożliwić im pełne uczestnictwo w rynku pracy i programach integracyjnych,

²³ Kursy te są zaprojektowane specjalnie po to, aby pomóc migrantom uzupełnić wykształcenie zdobyte za granicą.

²⁴ Konkretnie wyzwania, przed którymi stoją migrujące dzieci w związku z dostępem do środków integracyjnych, zostaną również uwzględnione w przygotowywanej strategii UE na rzecz praw dziecka.

²⁵ Przestrzeganie standardów praw człowieka oraz uwzględnienie perspektywy płci w partnerstwach i umowach dotyczących migracji między UE a państwami trzecimi jest również objęte wsparciem w ramach planu działania na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa (2019–2024), EEAS(2019) 747.

ocenach umiejętności, przekwalifikowaniu i skorzystaniu z innych środków, jeżeli nie będą w stanie jednocześnie sprostać takim obowiązkom w zakresie opieki. W przypadku zatrudnienia migrujących kobiet istnieje większe prawdopodobieństwo, że mają nadmierne kwalifikacje w stosunku do wykonywanych zawodów niż kobiety miejscowe²⁶.

Ponadto obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych często spotykają się z bezpośrednią lub pośrednią dyskryminacją, a także z rasizmem przy poszukiwaniu mieszkania lub zatrudnienia bądź w życiu codziennym w szkole, w sąsiedztwie i w pracy. Dyskryminacja taka może wynikać wyłącznie z faktu, że wywodzą się ze środowiska migracyjnego, ale może się nasilić ze względu na pochodzenie etniczne lub rasowe tych osób, jak również ich religię lub przekonania. Osoby LGBTIQ²⁷ o pochodzeniu migracyjnym oraz osoby niepełnosprawne o pochodzeniu migracyjnym również mogą napotykać wiele form dyskryminacji.

Wsparcie na wszystkich etapach procesu integracji

Skuteczna integracja migrantów zależy zarówno od **wczesnych działań**, jak i **długoterminowych inwestycji**. Zapewnienie wsparcia migrantom i przyjmującym ich społecznościom na jak najwcześniejszym etapie procesu migracji ma zasadnicze znaczenie. Integracja może rozpocząć się jeszcze przed przybyciem do UE. Państwa członkowskie powinny zatem, w miarę możliwości, ustanowić i rozszerzyć środki integracyjne poprzedzające wyjazd (np. szkolenia, kursy orientacyjne) oraz skutecznie powiązać je ze środkami wdrażanymi po przyjeździe, aby ułatwić i przyspieszyć proces integracji, w tym w kontekście przesiedlenia i sponsorowania przez społeczności²⁸.

Jednocześnie integracja nie kończy się po upływie określonego czasu. Dlatego właśnie główne nurty polityki mają zasadnicze znaczenie dla wspierania trwającej integracji i konstruktywnego udziału. Proponowane wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 uwzględniają potrzebę inwestycji na całej ścieżce integracji, za pomocą specjalnego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, oraz wsparcia finansowego w dziedzinie zatrudnienia, edukacji, opieki społecznej i zdrowotnej oraz mieszkalnictwa za pośrednictwem funduszy polityki spójności, takich jak Europejski Fundusz Społeczny Plus i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, oraz innych funduszy, takich jak Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Erasmus+.

Maksymalizacja europejskiej wartości dodanej za pośrednictwem partnerstw z wieloma zainteresowanymi stronami

Rządy krajowe są odpowiedzialne przede wszystkim za ogólny kształt polityki integracyjnej i społecznej, tj. edukację, zatrudnienie, mieszkalnictwo i opiekę zdrowotną. UE odgrywa natomiast kluczową rolę we wspieraniu ich i wszystkich innych podmiotów integracyjnych za

²⁶ 40,7 % w przypadku migrujących kobiet w 2019 r. w porównaniu z 21,1 % wśród kobiet miejscowych (grupa wiekowa: 20–64 lata), na podstawie danych Eurostatu, EU-LFS. Zob. również JRC (2020), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status [Luki w unijnych współczynnikach aktywności zawodowej: międzysektorowa ocena roli płci i statusu migranta].

²⁷ Osoby LGBTIQ to osoby: które odczuwają popęd płciowy do innych osób tej samej płci (lesbijki, geje) lub każdej płci (osoby biseksualne); których tożsamość lub ekspresja płciowa nie odpowiada płci przypisanej przy narodzinach (osoby transpłciowe i niebinarne); które urodziły się z cechami płciowymi, które nie odpowiadają typowej definicji mężczyzny lub kobiety (osoby interseksualne); lub których tożsamość nie odpowiada binarnej klasyfikacji seksualności lub płci (*queer*).

²⁸ Jak podkreślono w zaleceniu Komisji w sprawie legalnych dróg uzyskania ochrony w UE, C (2020) 6467 final, modele sponsorowania przez społeczności mogą umożliwić szybszą i skuteczniejszą integrację uchodźców.

pomocą finansowania, opracowywania praktycznych narzędzi, koordynacji działań i tworzenia odpowiednich partnerstw.

Integracja odbywa się w każdej wsi, w każdym mieście i w każdym regionie, w którym migranci mieszkają, pracują i uczęszczają do szkoły lub klubu sportowego. Poziom lokalny odgrywa kluczową rolę w przyjmowaniu i ukierunkowywaniu nowo przybyłych, gdy po raz pierwszy przybywają do nowego kraju. Ponadto organizacje społeczeństwa obywatelskiego, instytucje edukacyjne, pracodawcy i partnerzy społeczno-gospodarczy, organizacje gospodarki społecznej, kościoły, wspólnoty religijne i inne wspólnoty filozoficzne, organizacje młodzieżowe i studenckie, organizacje diaspor, a także sami migranci odgrywają zasadniczą rolę we wdrożeniu prawdziwie skutecznej i kompleksowej polityki integracyjnej.

4. Działania w głównych obszarach sektorowych

W niniejszym planie działania określono środki mające na celu intensyfikację działań i zbliżenie podmiotów na wszystkich szczeblach we wspólnym dążeniu do osiągnięcia integracji i włączenia społecznego, a docelowo – do zbudowania bardziej spójnych i integracyjnych społeczeństw dla wszystkich. Opierając się na osiągnięciach planu działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich z 2016 r., w niniejszym planie działania Komisja proponuje nowe i szersze środki, dzięki którym UE i państwa członkowskie mogą wnieść największą wartość dodaną i wywrzeć większy wpływ. Działania te stanowią uzupełnienie działań zawartych w najnowszych strategiach na rzecz równości²⁹. Proponowane działania opierają się na szeroko zakrojonych konsultacjach, które Komisja przeprowadziła w okresie od czerwca do października 2020 r. wśród szerokiego grona podmiotów. Obejmują one konsultacje publiczne, jak również ukierunkowane konsultacje z państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi i gospodarczymi, pracodawcami, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, fundacjami, organizacjami międzynarodowymi i migrantami, w tym uchodźcami³⁰.

I. Kształcenie i szkolenie

Od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem (ECEC) po szkolnictwo wyższe i kształcenie dorosłych oraz kształcenie pozaformalne – kształcenie i szkolenie jest podstawą udanego uczestnictwa w życiu społecznym i jednym z najpotężniejszych narzędzi budowania bardziej integracyjnych społeczeństw. Pandemia COVID-19 jeszcze bardziej uwidoczniła znaczenie włączenia społecznego i równości szans w kształceniu. Włączenie społeczne i równouprawnienie płci to jeden z sześciu wymiarów europejskiego obszaru edukacji³¹, który ma zostać osiągnięty do 2025 r. dzięki wdrożeniu szeregu konkretnych inicjatyw. Kluczowym celem Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej jest również uczynienie naszych systemów kształcenia bardziej sprzyjającymi włączeniu społecznemu³². Europejski program na rzecz umiejętności stymuluje rozwój umiejętności przez całe życie³³.

²⁹ Np. strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025, COM(2020) 152 final oraz unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025, COM(2020) 565 final.

³⁰ Wyniki tych konsultacji są dostępne pod adresem: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/summary/summary_of_consultations_in_view_of_the_action_plan_on_integration_and_inclusion.pdf

³¹ Komunikat w sprawie utworzenia europejskiego obszaru edukacji do 2025 r., COM(2020) 625 final.

³² Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027. Nowe podejście do kształcenia i szkolenia w epoce cyfrowej, COM(2020) 624 final.

³³ Komunikat w sprawie Europejskiego programu na rzecz umiejętności służącego zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności, COM(2020) 274 final.

Szkoły mają potencjał, by stać się prawdziwymi ośrodkami integracji dzieci i ich rodzin. Zwiększanie uczestnictwa migrujących dzieci i dzieci wywodzących się ze środowisk migracyjnych we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że takie programy są przygotowane do potrzeb dzieci różniących się pod względem kulturowym i językowym, może mieć silny pozytywny wpływ na ich przyszły poziom wykształcenia, w tym w zakresie nauki języka państwa przyjmującego, oraz na ogólną integrację ich rodziców i rodzin. Środowisko szkolne, w którym działają społeczności, służby wsparcia i rodzice, może być szczególnie korzystne dla dzieci wywodzących się ze środowisk migracyjnych. Aby to osiągnąć, nauczyciele muszą posiadać umiejętności i zasoby niezbędne do nauczania w klasach wielokulturowych i wielojęzycznych oraz do wspierania dzieci wywodzących się ze środowisk migracyjnych przez cały okres ich edukacji. Zwalczanie segregacji w szkołach i wspieranie interakcji między migrującymi dziećmi a dziećmi miejscowymi ma również kluczowe znaczenie dla uczynienia naszego systemu edukacji bardziej integracyjnym. Ucząc demokracji, postaw obywatelskich i umiejętności krytycznego myślenia, szkoły odgrywają ważną rolę w zapobieganiu szerzeniu wśród osób młodych skrajnych ideologii nawołujących do przemocy i werbowaniu ich do organizacji i ruchów ekstremistycznych stosujących przemoc³⁴.

Migrujące dzieci z niepełnosprawnościami potrzebują dodatkowego wsparcia, aby móc uczestniczyć w kształceniu na równych zasadach z innymi. Włączenie społeczne będzie motywem przewodnim przygotowywanej kompleksowej strategii UE na rzecz praw dziecka, której celem będzie zapewnienie wszystkim dzieciom, niezależnie od ich pochodzenia, zdolności, pochodzenia społeczno-gospodarczego, statusu prawnego i statusu pobytu, równego dostępu do tego samego zestawu praw i ochrony. Sektor młodzieżowy, a w szczególności praca z młodzieżą, może pomóc młodym migrantom w zdobyciu umiejętności i kompetencji w ramach uczenia się pozaformalnego.

Wchodzenie w dorosłość i przejście ze szkoły do pracy zawodowej może być szczególnie trudne dla niedawno przybyłych migrujących dzieci, zwłaszcza osób młodych bez opieki, także dlatego, że środki wsparcia często kończą się wraz z ukończeniem przez dziecko 18 roku życia. Szczególnie skuteczne może być wcześniejsze przygotowanie się do takiego przejścia – poprzez wspieranie ich osiągnięć edukacyjnych, włączenie ich do kształcenia i szkolenia zawodowego oraz do programu gwarancja dla młodzieży³⁵, a także zapewnienie im coachingu i mentoringu.

Ułatwianie uznawania kwalifikacji nabytych w państwach trzecich, promowanie ich widoczności i zwiększanie porównywalności z kwalifikacjami europejskimi/UE, a jednocześnie oferowanie studiów pomostowych, aby pomóc migrantom uzupełnić wykształcenie zdobyte za granicą, ma kluczowe znaczenie dla szybszego i bardziej sprawiedliwego włączenia migrantów do rynku pracy i umożliwia im pełne wykorzystanie ich kompetencji i umiejętności. Może to również pomóc migrantom w kontynuowaniu studiów

³⁴ Sieć upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw wydała szereg dokumentów pomocniczych, aby lepiej wyposażać nauczycieli w umiejętności wykrywania wczesnych oznak radykalizacji postaw i radzenia sobie z czynnikami leżącymi u jej podstaw:

https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/topics-and-working-groups/ran-y-and-e_en

³⁵ Program gwarancja dla młodzieży jest zobowiązaniem wszystkich państw członkowskich do zapewnienia wszystkim osobom młodym poniżej 25. roku życia dobrej jakości oferty zatrudnienia, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu. W ramach wzmocnionego programu gwarancji dla młodzieży kładzie się większy nacisk na szczególne potrzeby grup szczególnie wrażliwych, np. młodych migrantów lub osób młodych wywodzących się ze środowisk migracyjnych. Zob.: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=pl>

w państwie przyjmującym, a tym samym zwiększyć poziom ich uczestnictwa w szkolnictwie wyższym i uczeniu się przez całe życie.

Nauka języka państwa przyjmującego jest kluczowa dla skutecznej integracji. Nie należy jej jednak kończyć kilka miesięcy po przybyciu. Zajęcia językowe powinny być wspierane również w przypadku kursów średniozaawansowanych i zaawansowanych oraz dostosowane do potrzeb różnych grup. Połączenie szkoleń językowych z rozwijaniem innych umiejętności lub zdobywaniem doświadczenia zawodowego oraz ze środkami towarzyszącymi, takimi jak opieka nad dziećmi, okazało się szczególnie skuteczne w poprawie dostępu do szkoleń językowych i ich wyników. Ponadto jak najwcześniejsze zrozumienie praw, kultury i wartości społeczeństwa przyjmującego, np. poprzez kursy kształtujące świadomość obywatelską, ma kluczowe znaczenie dla pełnego uczestnictwa migrantów w społeczeństwie przyjmującym.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Więcej migrujących dzieci i dzieci wywodzących się ze środowisk migracyjnych uczestniczy w wysokiej jakości i integracyjnej wczesnej edukacji i opiece nad dziećmi.
- Nauczyciele są lepiej wyposażeni w niezbędne umiejętności oraz otrzymują środki i wsparcie w zakresie zarządzania wielokulturowymi i wielojęzycznymi klasami z korzyścią zarówno dla migrujących dzieci, jak i dzieci miejscowych.
- Z udziałem szkół, służby zdrowia i opieki społecznej oraz rodziców tworzone są wielostronne społeczności edukacyjne.
- Kwalifikacje zdobyte w państwach trzecich są szybciej i łatwiej uznawane.
- Więcej migrantów uczestniczy w kompleksowych szkoleniach językowych i programach kształtujących świadomość obywatelską, które rozpoczynają się po przyjeździe i towarzyszą im w ich procesie integracji.

Co robi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- **Poprawa uczestnictwa w edukacji i osiągnięć edukacyjnych poprzez:**
 - nowy zestaw narzędzi wraz z praktycznymi wytycznymi dotyczącymi włączenia do wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, który ma zostać opublikowany na początku 2021 r.;
 - ukierunkowane wsparcie dla nauczycieli w celu rozwijania kompetencji w zakresie radzenia sobie z różnorodnością kulturową, religijną i językową w klasach w ramach akademii nauczycielskich Erasmus;
 - działania w zakresie wzajemnego uczenia się i wzajemnego doradztwa mające na celu wspieranie państw członkowskich w opracowywaniu i wdrażaniu skutecznej polityki w zakresie edukacji włączającej w europejskim obszarze edukacji;
 - zapewnienie ukierunkowanych szkoleń dla osób pracujących z młodzieżą w celu nabycia umiejętności szczególnie potrzebnych do wspierania integracji młodych migrantów.
- **Poprawa uznawania kwalifikacji poprzez:**
 - zacieśnianie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za integrację a krajowymi ośrodkami uznawania kwalifikacji (sieci ENIC-NARIC);
 - wspieranie przejrzystych praktyk uznawania kwalifikacji uchodźców w ramach programu Erasmus;
 - promowanie wymiany doświadczeń między państwami członkowskimi w zakresie oferowania migrantom kursów uzupełniających/pomostowych;
 - dostarczanie migrantom informacji na temat praktyk uznawania kwalifikacji oraz informacji na temat umiejętności i kwalifikacji z wykorzystaniem pełnego potencjału

portalu Europass;

- promowanie przejrzystości systemów kwalifikacji, między innymi za pomocą europejskich ram kwalifikacji.

- Współpraca z państwami członkowskimi w celu dalszego rozwijania **kompleksowych i przystępnych programów nauki języka kraju przyjmującego**, w tym kursów średniozaawansowanych i zaawansowanych, za pomocą finansowania i wymiany doświadczeń.
- Promowanie wymiany doświadczeń między państwami członkowskimi w zakresie skutecznego podejścia do kursów kształtujących świadomość obywatelską.

W tym obszarze zachęca się państwa członkowskie do:

- zwiększenia liczby migrujących dzieci i dzieci wywodzących się ze środowisk migracyjnych uczestniczących w systemie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przy jednoczesnym zadbaniu o to, by ogólne programy wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem były przygotowane do wspierania dzieci różniących się pod względem kulturowym i językowym;
- zapewnienia szybkich, sprawiedliwych, przejrzystych i przystępnych cenowo procedur uznawania zagranicznych kwalifikacji;
- uwzględnienia zarządzania wielokulturowymi i wielojęzycznymi klasami oraz doceniania i wykorzystania pochodzenia językowego uczniów jako kluczowych umiejętności w programach nauczania, a także zapewnienia nauczycielom zasobów niezbędnych do zajęcia się tymi kwestiami;
- opracowania programów wsparcia ukierunkowanych na małoletnich bez opieki, którzy przyjeżdżają do danego państwa po osiągnięciu wieku obowiązku szkolnego, oraz programów dla małoletnich bez opieki dotyczących wchodzenia w dorosłość;
- zapewnienia dostępności i przystępności cenowej pozaszkolnych zajęć rekreacyjnych i sportowych;
- zapewnienia wsparcia w zakresie nauki języka kraju przyjmującego po początkowym okresie integracji w celu promowania wyższych poziomów biegłości niż początkowy lub średniozaawansowany;
- pełnego wykorzystania funduszy unijnych, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w celu wspierania programów i środków związanych z kształceniem, umiejętnościami i nauką języka zgodnie z potrzebami określonymi na szczeblu krajowym i regionalnym.

II. Zatrudnienie i umiejętności

Migranci stanowią znaczną część siły roboczej UE. Kryzys związany z COVID-19 sprawił, że ich wkład w europejskie gospodarki i rynki pracy stał się jeszcze bardziej widoczny³⁶. Wiele przyjeżdżających migrantów posiada umiejętności, które są bardzo potrzebne na naszych rynkach pracy, jednak często napotykają oni trudności związane z docenieniem tych

³⁶ Zob.: JRC (2020), Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response [Kluczowi pracownicy migrujący: ich wkład w walkę z pandemią COVID-19 w Europie] https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/know4pol/files/key_workers_covid_0423.pdf

umiejętności i znalezieniem pracy odzwierciedlającej ich kwalifikacje. Migrujące kobiety są szczególnie narażone na ryzyko posiadania zbyt wysokich kwalifikacji do pracy, co może prowadzić do deprecjacji ich umiejętności. Zazwyczaj napotykają one większe przeszkody i mają bardziej ograniczony dostęp do wsparcia³⁷. Należy również zająć się wyzwaniami, przed którymi stoją migranci z niepełnosprawnościami, aby umożliwić im udział w rynku pracy.

Europejski program na rzecz umiejętności³⁸ ma na celu wspieranie wszystkich, w tym migrantów, w rozwijaniu większej liczby bardziej wartościowych umiejętności i wykorzystywaniu ich w praktyce. Ponadto w kilku państwach członkowskich opracowano niedawno innowacyjne narzędzia służące szybkiej ocenie umiejętności migrantów. Oceny umiejętności, przeprowadzone już na etapie poprzedzającym wyjazd, mogą pomóc migrantom w szybszej integracji na rynku pracy, w szczególności w ramach programów przesiedleń i uzupełniających dróg migracji.

Migrujący przedsiębiorcy przyczyniają się do wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz mogą pomóc w odbudowie po zakończeniu pandemii COVID-19. Stoją oni jednak przed kilkoma wyzwaniami, takimi jak brak sieci, trudności w dostępie do kredytów oraz niewystarczająca wiedza na temat ram regulacyjnych i finansowych. Dostęp do informacji finansowych i większa znajomość zagadnień finansowych mogą odegrać ważną rolę w przezwycięzeniu tych wyzwań. Dostępność i dostęp do usług finansowych są niezbędne, aby wszyscy migranci mogli w pełni uczestniczyć w gospodarce danego państwa lub budować stabilne życie dla siebie i swoich rodzin, w tym w zakresie wysyłania przekazów pieniężnych. Finansowanie cyfrowe może pomóc w zwiększeniu dostępności usług finansowych.

Skuteczna integracja migrantów i obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych na rynku pracy wymaga aktywnej współpracy wielu różnych podmiotów, w tym władz publicznych na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partnerów gospodarczych i społecznych oraz pracodawców.

Dobrej jakości kształcenie i szkolenie zawodowe (VET) z silnym wymiarem uczenia się opartym na pracy może być szczególnie skutecznym narzędziem pomagającym migrantom wejść na rynek pracy. Nadal jednak istnieją przeszkody dla ich uczestnictwa w kształceniu i szkoleniu zawodowym.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Współpraca na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym pomiędzy kluczowymi podmiotami na rynku pracy i samymi migrantami jest intensywniejsza.
- Migrujący przedsiębiorcy, w tym przedsiębiorcy społeczni, otrzymują większe wsparcie dzięki łatwiejszemu dostępowi do finansowania, szkoleń i doradztwa.
- Więcej migrujących kobiet uczestniczy w rynku pracy.

³⁷ Zob.: JRC (2020), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status [Luki w unijnych współczynnikach aktywności zawodowej: międzysektorowa ocena roli płci i statusu migranta], <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121425>

³⁸

Zob.: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223#:~:text=The%20European%20Skills%20Agenda%20is%20a%20five-year%20plan,on%20the%20lessons%20learnt%20during%20the%20COVID-19%20pandemic>

- Ocena umiejętności migrantów jest skuteczniejsza i szybsza. Podnoszenie i zmiana kwalifikacji są objęte ciągłym wsparciem, w tym poprzez procedury walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.
- Większa liczba migrantów uczestniczy w wysokiej jakości kształceniu i szkoleniu zawodowym.

Co zrobi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- **Współpraca z partnerami społecznymi i gospodarczymi** w celu promowania wielostronnego podejścia do integracji rynku pracy w ramach *europejskiego partnerstwa na rzecz integracji*³⁹.
- **Wspieranie pracodawców** poprzez wymianę doświadczeń i wzajemne uczenie się z wykorzystaniem inicjatywy „Pracodawcy razem na rzecz integracji”⁴⁰.
- Zapewnianie wsparcia na rzecz **przedsiębiorczości sprzyjającej włączeniu społecznemu** w ramach InvestEU zarówno dla kobiet, jak i mężczyzn, w tym migrujących przedsiębiorców, i wspieranie sprzyjających włączeniu społecznemu programów mentoringu.
- **Ułatwianie oceny i walidacji umiejętności za pomocą:**
 - wymiany i upowszechniania praktyk w zakresie oceny umiejętności za pośrednictwem Europejskiej Sieci Integracji, sieci publicznych służb zatrudnienia i zaktualizowanej platformy Europass;
 - dalszego rozwijania narzędzia do tworzenia profilu umiejętności obywateli państw trzecich i promowania jego wykorzystania wśród organów publicznych i innych organizacji, w tym przed przybyciem, szczególnie w przypadku przesiedlenia i uzupełniających dróg migracji.
- Wspieranie osób wywodzących się ze środowisk migracyjnych w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości”⁴¹, który wkrótce zacznie obowiązywać.

W tym obszarze zachęca się państwa członkowskie do:

- korzystania z narzędzia do tworzenia profilu umiejętności obywateli państw trzecich na wczesnym etapie, w szczególności w przypadku osób ubiegających się o azyl, uchodźców i migrantów, oraz wzmacniania procedur walidacji uczenia się pozaformalnego;
- zwiększania świadomości na temat dyskryminacji w procesie rekrutacji i w miejscu pracy oraz wzmacniania środków w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji;
- promowania przedsiębiorczości wśród migrantów za pomocą dostosowanych do ich potrzeb programów szkolenia i mentoringu, otwarcia dla migrantów struktur wsparcia przedsiębiorczości przeznaczonych dla większości społeczeństwa oraz uwzględnienia przedsiębiorczości w programach integracji;
- pełnego wykorzystania finansowania unijnego, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w celu wspierania programów i środków związanych z integracją na rynku pracy zgodnie z potrzebami

³⁹https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en

⁴⁰ Komisja uruchomiła tę inicjatywę w 2017 r., aby zwrócić uwagę na działania pracodawców na rzecz wspierania integracji uchodźców i innych migrantów na rynku pracy: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/integration-pact_en

⁴¹ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Prawa i Wartości”, COM(2018) 383 final/2 – 2018/0207 (COD).

III. Zdrowie

Niewystarczający dostęp do usług opieki zdrowotnej może być dużą przeszkodą w integracji i włączeniu społecznym, wpływającą na praktycznie wszystkie obszary życia, w tym zatrudnienie i kształcenie. Migranci borykają się ze szczególnymi, utrzymującymi się przeszkodami w dostępie do usług opieki zdrowotnej, w tym przeszkodami administracyjnymi, obawami związanymi z niepewnością co do długości ich pobytu, dyskryminacją, brakiem informacji i znajomości systemu ochrony zdrowia oraz przeszkodami językowymi i międzykulturowymi. Migrujące kobiety napotykają dodatkowe wyzwania, ponieważ zazwyczaj mniej biegle posługują się językiem państwa przyjmującego, mają słabsze sieci społeczne i większe obowiązki w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną.

Pandemia COVID-19 uwidoczniła głęboko zakorzenione nierówności w dostępie do usług zdrowotnych. Pokazała również, że nierówności te mogą stanowić ryzyko dla całego społeczeństwa. Migranci częściej pracują na stanowiskach wymagających bliskiego kontaktu z innymi ludźmi, co naraża ich samych i ich rodziny na większe ryzyko zakażenia COVID-19⁴², a także innymi chorobami zakaźnymi.

Zdrowie psychiczne ma zasadnicze znaczenie dla integracji migrantów. Chociaż migranci, zwłaszcza uchodźcy, mogą być narażeni na wyższe ryzyko wystąpienia problemów ze zdrowiem psychicznym ze względu na traumę, której doświadczyli w swoim państwie pochodzenia, trudności napotkane podczas migracji lub doświadczenia po przybyciu, takie jak izolacja społeczna lub dyskryminacja, często napotykają przeszkody w dostępie do usług w zakresie zdrowia psychicznego.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Migranci i obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych są informowani o ich prawach i mają równy dostęp do regularnych usług opieki zdrowotnej, w tym usług w zakresie zdrowia psychicznego, zgodnie z warunkami ustanowionymi w prawie krajowym i w praktykach krajowych.
- Szczególne wyzwania napotykane przez migrujące kobiety, w tym prenatalna i pourodzeniowa opieka zdrowotna dla matek, są w pełni uwzględniane przy ułatwianiu dostępu do usług opieki zdrowotnej.

Co robi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- **Wspieranie dostępu do usług opieki zdrowotnej dla migrantów za pomocą:**
 - finansowania specjalnych projektów w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji⁴³ oraz działań na rzecz włączenia społecznego skierowanych do osób wywodzących się ze środowisk migracyjnych w ramach programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości”, który wkrótce zacznie obowiązywać;
 - współpracy z państwami członkowskimi w celu wspierania równego dostępu do wysokiej jakości, przystępnych cenowo usług opieki zdrowotnej poprzez fundusze unijne, takie jak Europejski Fundusz Społeczny Plus i Europejski Fundusz Rozwoju

⁴² Zob.: OECD, What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children? [Jaki jest wpływ pandemii COVID-19 na imigrantów i ich dzieci?], <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de/>

⁴³ Fundusz ma być finansowany w ramach zarządzania bezpośredniego jeszcze w okresie finansowania 2014–2020.

Regionalnego.

▪ **Wspieranie i promowanie wymiany doświadczeń między państwami członkowskimi w zakresie:**

- programów prewencji i promocji zdrowia ukierunkowanych na migrantów obejmujących stosowanie odpowiednich narzędzi w zakresie działań informacyjnych;
- dostępu do usług w zakresie zdrowia psychicznego i rehabilitacji⁴⁴.

W tym obszarze zachęca się państwa członkowskie do:

- zapewnienia pracownikom opieki zdrowotnej szkoleń w zakresie zarządzania różnorodnością i potrzeb konkretnych grup migrantów (migrantów, którzy doświadczyli traumy, ofiar handlu ludźmi lub przemocy ze względu na płeć, małoletnich bez opieki, osób starszych, osób niepełnosprawnych itp.) z wykorzystaniem poszczególnych projektów i materiałów szkoleniowych opracowywanych w ramach unijnych programów zdrowia;
- ułatwiania migrantom dostępu do ogólnych usług zdrowotnych, w tym dotyczących zdrowia psychicznego, przez świadczenie usług dostosowanych do ich potrzeb i zwalczanie dyskryminacji;
- pełnego wykorzystania funduszy unijnych, takich jak Europejski Fundusz Społeczny Plus, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, w celu wspierania programów i środków związanych z dostępem do usług opieki zdrowotnej zgodnie z potrzebami określonymi na szczeblu krajowym i regionalnym.

IV. Warunki mieszkaniowe

Dostęp do odpowiednich i przystępnych cenowo mieszkań jest kluczowym czynnikiem skutecznej integracji. Warunki mieszkaniowe mają duży wpływ na możliwości zatrudnienia i kształcenia oraz na interakcje między migrantami a społecznościami przyjmującymi⁴⁵. Złe warunki mieszkaniowe i segregacja mogą zaogniać podziały, które mają szkodliwy wpływ na spójność społeczną. Rosnące ceny mieszkań, brak mieszkań przystępnych cenowo i mieszkań socjalnych oraz dyskryminacja na rynku mieszkaniowym utrudniają migrantom znalezienie odpowiednich i długoterminowych rozwiązań w zakresie mieszkalnictwa.

Mimo że odpowiedzialność za politykę mieszkaniową należy do kompetencji krajowych, Komisja może odgrywać ważną rolę we wspieraniu państw członkowskich oraz organów lokalnych i regionalnych w celu sprostania wyzwaniom i promowania rozwiązań mieszkaniowych sprzyjających włączeniu społecznemu.

W ostatnich latach w kilku państwach UE opracowano wiele innowacyjnych rozwiązań mieszkaniowych, w tym z wykorzystaniem finansowania unijnego⁴⁶. Podejścia oparte na partnerstwie, kooperatywy mieszkaniowe oraz łączenie mieszkania z usługami zatrudnienia i usługami socjalnymi okazały się szczególnie obiecującymi modelami sprzyjającymi włączeniu społecznemu i budowaniu społeczności. Jak zapowiedziano w ramach inicjatywy

⁴⁴ Zgodnie z art. 26 Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

⁴⁵ Zob. na przykład unijny plan działania przeciwko rasizmowi, w którym podkreślono, że dyskryminacja na rynku mieszkaniowym wzmacnia segregację oraz wywołuje efekt domina pod względem możliwości kształcenia lub zatrudnienia oraz – w przypadku rodzin z dziećmi – znaczny niekorzystny wpływ na rozwój dzieci.

⁴⁶ Zob. na przykład projekty finansowane w ramach innowacyjnych działań miejskich, <https://www.uia-initiative.eu/en>

„Fala renowacji”⁴⁷, Komisja podejmie inicjatywę dotyczącą przystępnych cenowo mieszkań, aby wspierać dalszą realizację i powielanie takich skutecznych inicjatyw.

Samodzielne mieszkania dla osób ubiegających się o azyl, w przypadku których istnieje duże prawdopodobieństwo uzyskania ochrony, mogą przyspieszyć proces integracji, szczególnie gdy są powiązane z wczesnym udzielaniem wsparcia w zakresie integracji.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Migranci i obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych mają dostęp do odpowiednich i przystępnych cenowo mieszkań, w tym mieszkań socjalnych.
- Państwo członkowskie oraz organy lokalne i regionalne mają dostęp do szerokiego zakresu narzędzi i dobrych praktyk służących zwalczaniu dyskryminacji na rynku mieszkań.
- Innowacyjne rozwiązania mieszkaniowe sprzyjające włączeniu społecznemu i walce z segregacją są w powszechnie wykorzystywane w całej UE.

Co robi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- Współpraca z państwami członkowskimi w celu promowania wolnych od segregacji, **odpowiednich i przystępnych cenowo mieszkań, w tym mieszkań socjalnych**, oraz w celu świadczenia powiązanych usług w zakresie integracji za pośrednictwem funduszy unijnych, w szczególności w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz InvestEU.
- Promowanie wzajemnego uczenia się między państwami członkowskimi, miastami, wsiami i regionami w zakresie **zwalczania dyskryminacji na rynku mieszkań i zmniejszania segregacji ze względu na miejsce zamieszkania** za pośrednictwem Europejskiej Sieci Integracji, miejskiej akademii integracji i specjalnego finansowania w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.
- Promowanie modeli **mieszkalnictwa samodzielnego** (zamiast mieszkalnictwa zbiorowego) dla osób ubiegających się o azyl, szczególnie rodzin, oraz rozpowszechnianie i zwiększanie zakresu skutecznych innowacyjnych modeli przystępnego cenowo mieszkalnictwa sprzyjającego włączeniu społecznemu dla osób korzystających z ochrony międzynarodowej.

W tym obszarze zachęca się państwa członkowskie do:

- zapewnienia zintegrowanego podejścia i koordynowania polityki mieszkalnictwa z polityką w zakresie dostępu do zatrudnienia, edukacji, opieki zdrowotnej i usług społecznych;
- jak najwcześniejszego oferowania dostosowanych do potrzeb i samodzielnych mieszkań dla uchodźców i osób ubiegających się o azyl, które prawdopodobnie otrzymają ochronę międzynarodową, oraz umożliwienia osobom ubiegającym się o azyl płynnego przejścia do samodzielnego życia po przyznaniu im ochrony międzynarodowej;
- pełnego wykorzystania funduszy unijnych, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Azylu, Migracji i Integracji i InvestEU, w celu promowania odpowiednich i przystępnych cenowo mieszkań, w tym mieszkań socjalnych, zgodnie

⁴⁷ Fala renowacji na potrzeby Europy – ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia, COM(2020) 662 final.

z potrzebami określonymi na szczeblu krajowym i regionalnym, a także wykorzystania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w celu wspierania dostępu do zasobów mieszkaniowych.

5. Działania wspierające skuteczną integrację i włączenie społeczne we wszystkich obszarach sektorowych

I. Budowanie silnych partnerstw na rzecz skuteczniejszego procesu integracji

Integracja jest procesem społecznym, w którym odpowiedzialność nie spoczywa na jednej konkretnej grupie, lecz na wielu: migrantach, społecznościach przyjmujących, organach i instytucjach publicznych, partnerach społecznych i gospodarczych, organizacjach społeczeństwa obywatelskiego, kościołach, społecznościach religijnych i innych społecznościach filozoficznych, a także na sektorze prywatnym. Wzmocnienie pozycji zarówno migrantów, jak i społeczności przyjmujących, aby aktywnie angażowali się w proces integracji, jest niezbędne do osiągnięcia trwałej i skutecznej integracji. Komisja będzie starała się zachęcać wszystkie podmioty do udziału w tym procesie oraz umożliwiać im to przez budowanie silnych i długoterminowych partnerstw wielostronnych na różnych szczeblach zarządzania. W ten sposób Komisja wykorzysta wnioski płynące z przykładów pomyślnej współpracy, takich jak partnerstwo na rzecz włączenia społecznego migrantów i uchodźców w ramach agendy miejskiej dla UE⁴⁸, Europejskie Partnerstwo na rzecz Integracji z partnerami społecznymi i gospodarczymi⁴⁹ i partnerstwo z regionami wiejskimi w ramach nadchodzącej długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich.

Ważne jest również zapewnienie, aby wszystkie szczeble zarządzania – europejski, krajowy, makroregionalny, transgraniczny, regionalny i lokalny – były w pełni zaangażowane w projektowanie i wdrażanie strategii w zakresie integracji, aby zmaksymalizować skuteczność działań.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Wszystkie właściwe zainteresowane strony mają możliwość udziału w procesie integracji i są do tego zachęcane.
- Na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym ustanawia się wielostronne partnerstwa.
- Komisja prowadzi strukturalny i otwarty dialog z kluczowymi zainteresowanymi stronami w dziedzinie integracji.

Co zrobi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- **Wspieranie państw członkowskich poprzez:**
 - wzmacnianie **Europejskiej Sieci Integracji** i wykorzystywanie jej do opracowywania, aktualizowania i wdrażania krajowych strategii i planów działania na rzecz integracji;
 - zapewnianie państwom członkowskim ukierunkowanego finansowania i budowania zdolności w celu promowania koordynacji pomiędzy kluczowymi zainteresowanymi stronami w zakresie integracji na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym;

⁴⁸ Zob.: <https://www.inclusionpartnership.com> oraz <https://ec.europa.eu/futurium/en/inclusion-of-migrants-and-refugees>

⁴⁹ Zob.: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en

- przekazywanie i zwiększanie zakresu innowacyjnych rozwiązań dotyczących zatrudnienia, umiejętności i włączenia społecznego w całej Europie poprzez transnarodową współpracę i partnerstwo w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.
- **Wspieranie organów lokalnych i regionalnych poprzez:**
 - zainicjowanie partnerstwa z Komitetem Regionów, aby rozpocząć dialog polityczny oraz promować uczenie się i wymianę doświadczeń w dziedzinie integracji na rzecz organów lokalnych i regionalnych;
 - rozbudowanie miejskiej akademii integracji⁵⁰, by stała się kompleksowym programem budowania zdolności dla decydentów i praktyków ze szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego w dziedzinie integracji;
 - wzmacnianie dialogu międzywyznaniowego wśród społeczności, wspieranie miast w zapobieganiu radykalizacji postaw poprzez udzielanie finansowania, wytycznych i zapewnianie szkolenia dla praktyków i podmiotów lokalnych, w tym w ramach sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw i w ramach inicjatywy „*Miasta UE przeciwko radykalizacji postaw*”⁵¹ i jej przyszłego rozwoju;
 - badanie możliwości tworzenia partnerstw na obszarach wiejskich w celu zapewnienia włączenia społecznego i integracji migrantów na obszarach wiejskich.
- **Wzmocnienie pozycji społeczności przyjmujących poprzez:**
 - budowanie zdolności organów lokalnych i regionalnych, aby zaangażować społeczności lokalne w projektowanie i wdrażanie środków i programów na rzecz integracji;
 - finansowanie projektów na rzecz promowania dobrowolnych działań opracowywanych wspólnie przez migrantów i społeczności przyjmujące;
 - promowanie programów mentorów i opiekunów pomiędzy społecznościami lokalnymi a nowo przybyłymi migrantami.
- **Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego poprzez:**
 - angażowanie się w regularne konsultacje i dialog ze społeczeństwem obywatelskim i organizacjami diaspor, w tym poprzez coroczne Europejskie Forum Migracji.
- **Wspieranie partnerów społecznych i gospodarczych oraz pracodawców poprzez:**
 - wdrożenie partnerstwa europejskiego na rzecz integracji z partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz udzielenie wsparcia pracodawcom (zob. działania w sekcji Zatrudnienie).
- **Wspierani fundacji i innych organizacji gospodarki społecznej poprzez:**
 - ustanowienie dialogu strukturalnego dotyczącego integracji migrantów i badanie możliwych narzędzi współpracy z fundacjami i organizacjami sieciowymi, które współpracują z fundacjami.

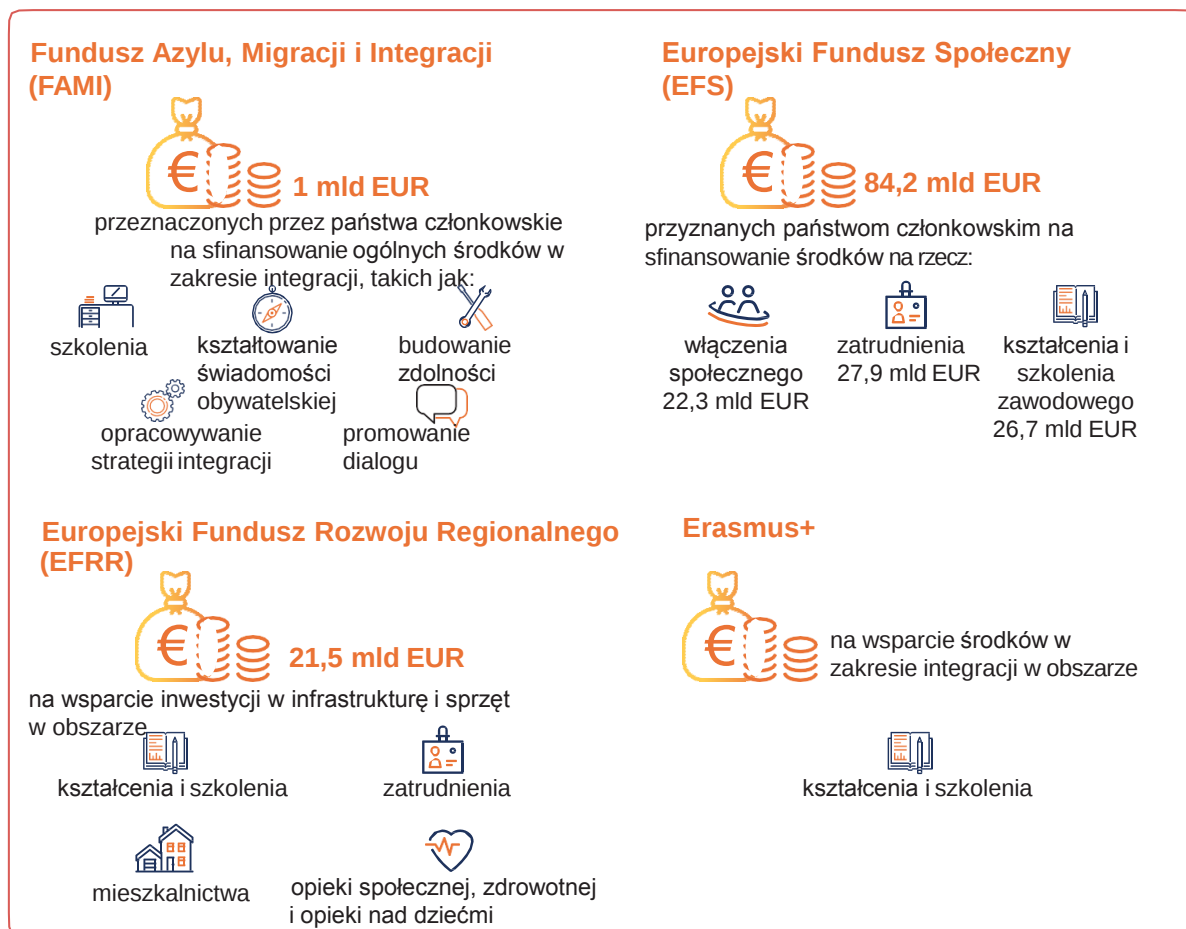
II. Lepsze możliwości finansowania unijnego w wieloletnich ramach finansowych 2021–2027

⁵⁰Zob.: <https://www.inclusionpartnership.com/urban-academy>

⁵¹ Komisja Europejska rozpoczęła tę inicjatywę w 2019 r. Jest ona skierowana przede wszystkim do burmistrzów i ich doradców oraz uzupełnia starania w ramach sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw, w szczególności o wymianę doświadczeń między miastami w zakresie strategii zapobiegania radykalizacji postaw.

Wspieranie działań państw członkowskich w zakresie integracji i włączenia społecznego poprzez finansowanie unijne pozostanie dla Komisji priorytetem. Będzie ono prowadzone bezpośrednio przez Komisję lub za pośrednictwem programów państw członkowskich w ramach zarządzania dzielonego. Ponieważ integracja jest procesem długotrwałym oraz ze względu na jej przekrojowy charakter jest ona wspierana poprzez różne fundusze unijne w ich właściwych obszarach.

Główne fundusze unijne przyczyniające się do integracji i włączenia społecznego w okresie 2014–2020

W odniesieniu do **wieloletnich ram finansowych 2021–2027** Komisja zaproponowała skoncentrowanie się w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) na wspieraniu dostosowanych środków wdrażanych na wczesnych etapach integracji oraz środków horyzontalnych. Tymczasem integracja na rynku pracy i włączenie społeczne migrantów mogłyby być finansowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) wspiera się włączenie społeczne poprzez infrastrukturę, sprzęt i dostęp do usług w edukacji, zatrudnieniu, mieszkalnictwie, opiece społecznej, opiece zdrowotnej i opiece nad dziećmi. Ponadto w obszarach istotnych dla integracji inwestycje w ramach EFS+, FAMI i EFRR powinny się wzajemnie uzupełniać i działać w synergii z innymi unijnymi programami i funduszami, w tym w szczególności z Erasmus+, Instrumentem na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i InvestEU, w celu wspierania włączenia społecznego w sposób zagregowany. W dodatku w ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego⁵² będzie możliwe – na żądanie – udzielenie państwom członkowskim wsparcia technicznego w celu opracowania lub ulepszenia polityki w zakresie integracji i włączenia społecznego. Konkretnie działania rozwiązujące kwestię włączenia społecznego obywateli Unii wywodzących się ze środowisk

⁵² Wniosek z dnia 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument Wsparcia Technicznego, COM(2020) 409 final, pod warunkiem jego przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę.

migracyjnych mogą być również finansowane w ramach nadchodzącego programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości”.

Organy lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w procesie integracji, ale często brakuje im zasobów, aby mogły wprowadzić środki w zakresie integracji, lub mają trudności w dostępie do finansowania unijnego. W kontekście nowych wieloletnich ram finansowych 2021–2027 Komisja zaproponowała, że ich dostęp do finansowania unijnego powinien zostać ułatwiony poprzez lepsze informacje i większe zaangażowanie w przygotowywanie, wdrażanie i przegląd właściwych krajowych programów zarządzanych w ramach zarządzania dzielonego.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Państwa członkowskie w ramach funduszy unijnych przyczyniających się do integracji nadają priorytetowe znaczenie finansowaniu integracji, zgodnie z określonymi potrzebami na szczeblu krajowym i regionalnym.
- Ułatwia się państwom członkowskim i kluczowym zainteresowanym stronom w dziedzinie integracji, w tym organom lokalnym i regionalnym, dostęp do finansowania unijnego na rzecz integracji i włączenia społecznego.
- Zwiększa się świadomość potencjalnych beneficjentów na temat możliwości finansowania na rzecz integracji na szczeblu UE.
- Organy zarządzające funduszami unijnymi istotnymi dla integracji koordynują swoje działania na szczeblu makroregionalnym, krajowym, regionalnym i lokalnym.
- W obszarze programowania i wdrażania funduszy unijnych wzmacniane są partnerstwa ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami, w szczególności organami lokalnymi i regionalnymi.
- Powszechniej wykorzystuje się innowacyjne instrumenty finansowania działań w zakresie integracji.

Co robi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- Organizacja **regularnych wymian z instytucjami zarządzającymi** Funduszem Azylu, Migracji i Integracji⁵³, Europejskim Funduszem Społecznym Plus, Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego i innymi funduszami unijnymi, takimi jak Erasmus+ i Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- Zaproponowanie europejskiej gwarancji dla dzieci w celu zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród dzieci z UE znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, w tym dzieci wywodzących się ze środowisk migracyjnych.
- Opracowanie szeregu **seminariów internetowych** skierowanych do organów publicznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz **zestawu narzędzi** dotyczącego funduszy unijnych na rzecz integracji w okresie programowania 2021–2027⁵⁴.

⁵³ W ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji propaguje się skuteczne zarządzanie przepływami migracyjnymi oraz wdraża, umacnia i rozwija wspólne unijne podejście do kwestii azylu i imigracji. Nie obejmuje on finansowania działań w zakresie włączenia społecznego obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych.

⁵⁴ Będzie to aktualizacja „Zestawu narzędzi dotyczącego wykorzystania funduszy unijnych na rzecz integracji osób wywodzących się ze środowisk migracyjnych” z 2018 r.:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2018/toolkit-on-the-use-of-eu-funds-for-the-integration-of-people-with-a-migrant-background

- Pobudzanie inwestycji w obszarach kształcenia i szkoleń, infrastruktury społecznej (szkoły, uniwersytety, szpitale, opieka długoterminowa, przystępne cenowo i dostępne mieszkania), mikrofinansowania, przedsiębiorstw społecznych oraz innowacji społecznych, z których korzystają migranci, w ramach segmentu InvestEU „Inwestycje społeczne i umiejętności”.
- Rozwinięcie **partnerstw publiczno-prywatnych** (np. z fundacjami i prywatnymi darczyńcami).

W ramach wykorzystywania finansowania unijnego na rzecz integracji zachęca się państwa członkowskie do:

- pełnego wykorzystania funduszy unijnych do wspierania integracji zgodnie z rozpoznanymi potrzebami na szczeblu krajowym i regionalnym. Może to obejmować inwestycje w kształcenie, zatrudnienie, mieszkalnictwo, służbę zdrowia i opiekę społeczną, a także działania służące budowaniu zdolności i środki przeciwdziałania segregacji i dyskryminacji;
- zapewnienia na szczeblu krajowym, makroregionalnym, regionalnym i lokalnym skoordynowanego podejścia do programowania i wykorzystywania funduszy unijnych przyczyniających się do integracji i włączenia społecznego;
- zwiększenia udziału podmiotów prywatnych w środkach na rzecz integracji za pomocą innowacyjnych instrumentów, partnerstw i zachęt;
- ułatwienia dostępu do funduszy UE organom lokalnym i regionalnym za pomocą specjalnych zaproszeń do składania wniosków przeznaczonych dla organów lokalnych i regionalnych;
- wprowadzenia odpowiednich środków w celu uświadomienia potencjalnym beneficjentom możliwości uzyskania finansowania UE na cele związane z integracją i włączeniem społecznym;
- zaangażowania organów lokalnych i regionalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji reprezentujących migrantów i diaspory, oraz partnerów społecznych i gospodarczych w przygotowanie, przegląd, wdrażanie i monitorowanie programów dotyczących funduszy unijnych na lata 2021–2027 (FAMI, EFS+ i EFRR);
- uwzględnienia sytuacji migrantów i ich dzieci (np. w dziedzinie zdrowia, zatrudnienia i kształcenia) w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności;
- wykorzystania Instrumentu Wsparcia Technicznego na rzecz przygotowywania, opracowywania i wdrażania dostosowanych do potrzeb reform związanych z polityką integracji i włączenia społecznego w poszczególnych obszarach.

III. Wspieranie uczestnictwa w życiu społeczeństwa przyjmującego i kontaktów z jego członkami

Tworzenie społeczeństwa, które jest przyjazne, różnorodne i integracyjne, to proces, który wymaga zaangażowania zarówno migrantów, jak i społeczności przyjmującej. Włączanie migrantów i obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych, a także wspieranie ich aktywnego uczestnictwa w procesach konsultacyjnych i decyzyjnych może przyczynić się do wzmocnienia ich pozycji i zapewnić, aby polityka integracji i włączenia społecznego była bardziej skuteczna i odzwierciedlała rzeczywiste potrzeby. Dlatego też Komisja powołała grupę ekspertów ds. opinii migrantów, złożoną z migrantów i organizacji reprezentujących

ich interesy, i będzie się z nią konsultować przy opracowywaniu i wdrażaniu przyszłej polityki UE w dziedzinie migracji, azylu i integracji⁵⁵.

Niezależnie od tego, czy ma to miejsce w szkole, w biurze, w klubie sportowym czy w okolicy, zapewnienie migrantom i społecznościom lokalnym miejsc i możliwości do spotykania się i wchodzenia w interakcje jest skutecznym środkiem sprzyjającym integracji i tworzeniu bardziej spójnych społeczeństw. Ponadto należy koniecznie zachęcać do dialogu międzykulturowego, w tym dialogu międzyreligijnego między wspólnotami wyznaniowymi. Wspieranie uczestnictwa migrantów i ich interakcji ze społeczeństwem przyjmującym wymaga również zapewnienia społecznościom lokalnym możliwości lepszego poznania osób przybywających do ich społeczności i ich historii. Programy sponsorowania przez społeczności nie tylko pomagają państwom członkowskim zwiększyć liczbę miejsc dla osób potrzebujących ochrony (poprzez przesiedlenia, przyjmowanie ze względów humanitarnych i inne uzupełniające drogi migracji), ale również pomagają w pomyślnej integracji uchodźców w ramach przyjaznej społeczności przyjmującej, która spodziewa się ich przybycia oraz jest na nie gotowa⁵⁶.

Zaangażowanie obywateli w edukację, kulturę i sport zbliża ludzi. Pomaga ono w walce z ksenofobią, wykluczeniem, radykalizacją i narracją „my przeciwko nim”, a zarazem buduje wzajemny szacunek i daje migrantom większe poczucie przynależności. Programy na rzecz młodzieży, takie jak Europejski Korpus Solidarności, pozwalają młodym wolontariuszom pracować nad projektami dotyczącymi tożsamości, kultury i różnorodności kulturowej, zwalczać uprzedzenia i wygaszać konflikty, a jednocześnie uczą wzajemnego szacunku i zrozumienia.

Wspieranie wymian między państwami członkowskimi oraz uwzględnianie migrantów w opracowywaniu i wdrażaniu odpowiednich programów UE może przyczynić się do bardziej aktywnego zaangażowania migrantów w naszych społeczeństwach oraz do lepszego zrozumienia w takich dziedzinach, jak równouprawnienie płci, równość osób LGBTIQ oraz zwalczanie rasizmu, ksenofobii i antysemityzmu.

Wysoki poziom wiedzy na temat migracji i integracji może również pomóc w walce z uprzedzeniami i polaryzacją. Większość Europejczyków (61 %) uważa jednak, że nie jest wystarczająco poinformowana o migracji i integracji lub nie ma ten temat żadnych informacji⁵⁷. Kluczem do lepszego informowania obywateli UE o realiach migracji i integracji jest współpraca z przedstawicielami mediów, instytucjami edukacyjnymi oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Zwiększenie liczby migrantów i obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych, którzy biorą udział w procesach konsultacyjnych i decyzyjnych na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim.
- Coraz więcej możliwości spotkań i wymiany między migrantami, obywatelami Unii wywodzącymi się ze środowisk migracyjnych i społecznościami lokalnymi, w tym poprzez sztukę, kulturę, sport i szeroko rozumiane życie społeczne.

⁵⁵ Pierwsze spotkanie grupy, poświęcone integracji i włączeniu społecznemu, odbyło się w dniu 12 listopada 2020 r.

⁵⁶ Zalecenie Komisji w sprawie legalnych dróg uzyskania ochrony w UE (C(2020) 6467 final). <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2020/PL/C-2020-6467-F1-PL-MAIN-PART-1.PDF>

⁵⁷ Zob. wyniki badania Eurobarometr dotyczącego integracji z 2018 r., https://ec.europa.eu/home-affairs/news/results-special-eurobarometer-integration-immigrants-european-union_en

- Migrujące kobiety mają równe szanse na udział w życiu społecznym.
- Coraz więcej Europejczyków jest dobrze poinformowanych na temat integracji i migracji.

Co zrobi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- Finansowanie projektów mających na celu **zwiększenie zdolności organów krajowych, regionalnych i lokalnych** do włączania migrantów i organizacji migrantów w procesy decyzyjne.
- Ścisłe zaangażowanie nowo utworzonej **grupy ekspertów ds. opinii migrantów** w opracowywanie i wdrażanie polityki UE w dziedzinie migracji, azylu i integracji.
- Wspieranie rozwijania programów **sponsorowania przez społeczności** przeznaczonych dla osób korzystających z ochrony międzynarodowej w całej UE za pomocą finansowania, ułatwiania wymiany najlepszych praktyk i wzmocnienia współpracy między wszystkimi istotnymi podmiotami publicznymi i prywatnymi.
- Przyznawanie **nagrody za integrację** szkołom, społecznościom lokalnym, organizacjom artystycznym i kulturalnym oraz klubom sportowym i młodzieżowym w uznaniu ich wkładu w integrację i włączenie społeczne.
- Organizowanie, we współpracy z UEFA Foundation, **festiwali piłkarskich** skierowanych do młodych migrantów w miastach będących gospodarzami kolejnych mistrzostw Europy w piłce nożnej.
- Dalsze wzmacnianie środowiska sprzyjającego gospodarce społecznej i **innowacjom społecznym** w celu wspierania integracji i uczestnictwa za pośrednictwem przyszłego planu działania dotyczącego gospodarki społecznej.
- Finansowanie projektów mających na celu **zwiększenie wiedzy** na temat faktów i liczb oraz głównych tendencji w zakresie integracji i migracji, przeznaczonych dla dziennikarzy i szkół dziennikarskich.

W tym obszarze zachęca się państwa członkowskie do:

- dostosowania krajowych strategii integracji do krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i dyskryminacji rasowej⁵⁸;
- zaangażowania migrantów i organizacji migrantów w opracowywanie, wdrażanie i ocenę polityki i programów w zakresie integracji i włączenia społecznego, również finansowanych przez UE;
- wspierania wymiany doświadczeń ze społecznościami przyjmującymi za pomocą wolontariatu, sportu, kształcenia pozaformalnego, działalności młodzieżowej i kulturalnej.

IV. Zwiększenie wykorzystania nowych technologii i narzędzi cyfrowych na rzecz integracji i włączenia społecznego

Innowacje technologiczne otwierają nowe możliwości w zakresie unowocześnienia i ułatwienia dostępu do usług w zakresie integracji i innych usług. Cyfryzacja instytucji rządowych na wszystkich szczeblach może ułatwić dostęp do cyfrowych usług publicznych.

⁵⁸ W unijnym planie działania przeciwko rasizmowi zachęcono wszystkie państwa członkowskie do opracowania i przyjęcia krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i dyskryminacji rasowej.

Jeżeli jednak cyfryzacja usług nie zostanie przeprowadzona w sposób włączający, a dostęp do usług nie będzie łatwy, może ona pogłębić nierówności zamiast je zmniejszać. Kryzys związany z COVID-19 pokazał potencjał cyfryzacji takich usług, jak kształcenie oraz kursy językowe i integracyjne. Wiele państw członkowskich musiało dostosować swoje usługi w zakresie integracji w następstwie wprowadzenia środków dotyczących ograniczenia kontaktów personalnych oraz przenieść kursy integracyjne i językowe do internetu. Zmiana ta pokazała jednak również wyraźnie, że migranci i obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych często napotykają problemy w dostępie do kursów i usług cyfrowych ze względu na brak infrastruktury⁵⁹, bariery językowe, brak środków identyfikacji elektronicznej i cyfrowych usług zaufania (takich jak podpis elektroniczny) lub brak umiejętności cyfrowych w zakresie korzystania z tych usług⁶⁰. Usługi internetowe mogą być szczególnie przydatne na etapie poprzedzającym wyjazd, aby pomóc migrantom w nauce języka i nabyciu umiejętności, które mogą przyspieszyć ich integrację po przyjeździe, oraz aby połączyć ich ze społecznościami, które ich przyjmą.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Nowe cyfrowe usługi w zakresie integracji są oceniane pod względem dostępności, włączania i jakości, a najsukuteczniejsze z nich są włączane do programów integracji.
- Migranci i obywatele Unii wywodzący się ze środowisk migracyjnych posiadają umiejętności cyfrowe wymagane, aby mogli w pełni skorzystać z usług internetowych.
- Cyfrowe usługi publiczne opracowuje się wspólnie z obywatelami, w tym z migrantami, tak aby były one ukierunkowane na człowieka, łatwo dostępne i dostosowane do potrzeb różnorodnej populacji.

Co zrobi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- Wspieranie państw członkowskich w ocenie **cyfrowych usług w zakresie integracji**, w tym obecnych na etapie poprzedzającym wyjazd, oraz we wskazaniu i wymianie dobrych praktyk za pomocą działań w zakresie wzajemnego uczenia się w ramach Europejskiej Sieci Integracji.
- Promowanie i finansowanie projektów dotyczących poprawy **umiejętności cyfrowych** wśród migrantów i obywateli Unii wywodzących się ze środowisk migracyjnych.
- W ramach **planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej** Komisja w pełni wykorzysta wsparcie UE w zakresie dostępu do internetu, zakupu sprzętu cyfrowego oraz aplikacji i platform do e-uczenia się przeznaczonych dla szkół, a w szczególności dla uczniów z grup defaworyzowanych oraz dla uczniów i pedagogów z niepełnosprawnościami.
 - Komisja będzie pracować nad włączającym planem działania UE na rzecz administracji elektronicznej, który kładzie nacisk na ukierunkowane na człowieka

⁵⁹ Np. na 40 % obszarów wiejskich nadal nie ma dostępu do szybkich łączy szerokopasmowych.

⁶⁰ 8,1 % osób urodzonych poza UE zgłosiło, że nie stać ich na komputer, w porównaniu z 3,1 % osób urodzonych w kraju zgłaszającym, Eurostat, EU-SILC (dane z 2018 r.). Rodzice w rodzinach migrantów mogą mieć większe trudności w pomaganiu swoim dzieciom w uczeniu się na odległość, gdy nie posługują się biegle językiem nauczania.

cyfrowe usługi publiczne przeznaczone dla obywateli, w tym migrantów, oraz zaangażowanie migrantów w tworzenie i świadczenie cyfrowych usług publicznych⁶¹.

W tym obszarze zachęca się państwa członkowskie do:

- opracowania kursów w zakresie umiejętności cyfrowych dla migrantów i włączenie ich do programów w zakresie integracji, w tym wykorzystania dostępnych funduszy UE;
- zapewnienia, aby cyfrowe usługi publiczne same w sobie miały charakter sprzyjający włączeniu społecznemu, łatwo dostępne i dostosowane do potrzeb różnorodnej populacji oraz aby przy ich tworzeniu i dalszym rozwijaniu zasięgano opinii migrantów.

V. Monitorowanie postępów w kierunku opartej na dowodach polityki integracji i włączenia społecznego

Skuteczna polityka integracyjna powinna być oparta na wiarygodnych dowodach dotyczących zarówno wyników integracji, jak i wpływu polityki integracyjnej. Od czasu przyjęcia wskaźników UE dotyczących integracji migrantów w 2010 r. na portalu Eurostatu udostępniono statystyki dotyczące wskaźników integracji⁶². Komisja współpracowała z OECD nad publikacją jedynego w swoim rodzaju międzynarodowego porównania wyników w zakresie integracji migrantów i ich dzieci⁶³ oraz pracowała nad poprawą dostępności danych na temat integracji na szczeblu lokalnym i regionalnym⁶⁴. Ponadto zbadano obszary dotyczące integracji związane z podejściem opartym na „procesie dwukierunkowym”, takie jak dyskryminacja⁶⁵, uczestnictwo⁶⁶ i postawy w państwie przyjmującym.

W monitorowaniu skuteczności polityki w perspektywie długoterminowej ważne jest posiadanie dokładnych i porównywalnych danych na temat skali i charakteru dyskryminacji, jakiej doświadczają migranci. Agencja Praw Podstawowych UE będzie odgrywać kluczową rolę w tym zakresie, ponieważ w najbliższym czasie przeprowadzi badanie UE na temat imigrantów i ich potomków (2022 r.). Wymaga to również dezagregacji danych według pochodzenia etnicznego lub rasowego, jak zaproponowano w ostatnim unijnym planie działania przeciwko rasizmowi. Poza danymi innowacyjne badania naukowe wspierano za pośrednictwem programów „Horyzont 2020” dotyczących „innowacyjnych, włączających i refleksyjnych społeczeństw”, jak również poprzez utworzenie Centrum Wiedzy na temat Migracji i Demografii przy Wspólnym Centrum Badawczym, które pomaga decydentom

⁶¹ Odpowiadając na konkluzje Rady „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”, <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2020/06/09/shaping-europe-s-digital-future-council-adopts-conclusions/>

⁶² Zob.: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/migrant-integration/data/database>

⁶³ OECD/UU (2018), *Settling In 2018: Indicators of Immigrant Integration* [Osiedlanie się w 2018 r.: wskaźniki integracji imigrantów].

⁶⁴ Zob. wyniki prac przeprowadzonych w ramach partnerstwa na rzecz włączenia społecznego migrantów i uchodźców w ramach agendy miejskiej dla UE: https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/evidence-based20integration20policies20in20cities_options20report.pdf; serię regionalną w ramach portalu Eurostatu poświęconego włączeniu społecznemu; oraz projekt „Dane dotyczące włączenia społecznego” realizowany przez Wspólne Centrum Badawcze: https://ec.europa.eu/knowledge4policy/migration-demography/data-integration-d4i_en.

⁶⁵ FRA (2017), *EU-MIDIS II Main results* [Najważniejsze wyniki]; FRA (2017), *EU-MIDIS II Muslims – Selected findings* [Muzułmanie – wybrane ustalenia]; FRA (2018), *EU-MIDIS II Being Black in the EU* [Sytuacja osób czarnoskórych w Europie]; FRA (2019) *EU-MIDIS II Migrant women – Selected findings* [Kobiety migrujące – wybrane ustalenia].

⁶⁶ FRA (2017), *Together in the EU – Promoting the participation of migrants and their descendants* [Razem w UE – wspieranie uczestnictwa migrantów i ich potomków].

lepiej zrozumieć różne aspekty integracji. Komisja zaangażowała się również w szereg projektów pilotażowych⁶⁷ mających na celu testowanie nowych praktyk, jak również w przygotowanie zestawienia dotyczącego polityki integracyjnej państw członkowskich UE w niektórych obszarach, takich jak integracja na rynku pracy oraz edukacja lub integracja uchodźców.

Pomimo tych szeroko zakrojonych działań nadal istnieje szereg luk w wiedzy, które uniemożliwiają opracowanie skutecznej, opartej na dowodach polityki integracyjnej. Mimo że większość państw członkowskich regularnie monitoruje integrację, rzadko polegają w tym działaniu na wskaźnikach uzgodnionych na szczelnie UE⁶⁸, a możliwości przeprowadzania porównań między państwami nie są w pełni wykorzystywane. Ponadto większość regionów i miast nadal zмага się z problemem ograniczonego dostępu do danych. Należy również nadal sporządzać porównania dotyczące polityki integracyjnej w poszczególnych państwach członkowskich EU, aby ułatwić wzajemne uczenie się i pracować nad rozwiązaniem problemu braku dowodów wskazujących na wpływ środków⁶⁹.

Co chcemy osiągnąć w tym obszarze?

- Lepsze zrozumienie polityki integracyjnej i jej wpływu na rezultaty na przestrzeni czasu i na różnych obszarach.
- Wsparcie organów krajowych i innych zainteresowanych stron w monitorowaniu wyników integracji.
- Upowszechnienie opartej na faktach debaty na temat integracji.
- Większa dostępność danych i wiedzy na temat integracji na poziomie unijnym, krajowym i niższym niż krajowy.

Co robi Komisja, aby pomóc w osiągnięciu tych celów?

- Rozpoczęcie nowego badania **Eurobarometr** na temat integracji.
- Publikacja **regularnych sprawozdań** zawierających analizę postępów i nacisk na obszary stanowiące wspólne wyzwania, wykorzystujących wspólne wskaźniki statystyczne, jak również ostatnie inspirujące zmiany w zakresie polityki w państwach członkowskich.
- Zbadanie wraz z państwami członkowskimi możliwości opracowania **wspólnej „tabeli wyników”** polityki integracyjnej w celu ułatwienia przeprowadzania porównań między krajami, określenia obszarów, w których należy poczynić postępy, oraz wymiany dobrych praktyk.
- Regularna ocena wyników i rezultatów badań na temat dynamiki integracji oraz przygotowywanie wariantów strategicznych na potrzeby kształtowania polityki.

W tym obszarze zachęca się państwa członkowskie do:

- rozwijania lub aktualizacji systemów monitorowania integracji w celu wskazania najważniejszych wyzwań i śledzenia postępów w czasie;

⁶⁷ W ramach innowacyjnych działań miejskich, EaSi, FAMI, COSME, programu „Horyzont 2020” i programu wspierania reform strukturalnych.

⁶⁸ EMN ad hoc query on monitoring integration [Dorażne zapytanie ESM na temat monitorowania integracji] (grudzień 2018), https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/com_ad-hoc_query_integration_wider_dissemination.pdf

⁶⁹ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RefugeeIntegrationCostBenefitAnalysis_Final.pdf.

- zwiększenia dostępności danych na temat wyników integracji, w tym na poziomie regionalnym i lokalnym.

6. Wnioski

Przyszłość, w której panuje dobrobyt, a społeczeństwa europejskie są zamożne i spójne, wymaga koniecznie zapewnienia migrantom i obywatelom Unii wywodzącym się ze środowisk migracyjnych możliwości pełnego uczestnictwa i zaangażowania. Udana integracja może pomóc w stawieniu czoła wielu wyzwaniom, które stoją obecnie przed społeczeństwem: ludzkim i społecznym kosztom wykluczenia gospodarczego, rozprzestrzenianiu się wszelkich form ideologii ekstremistycznych oraz brakowi wiary w sprawiedliwość systemów mieszkaniowych lub zdrowotnych. W niniejszym planie działania Komisja określa solidne ramy, które umożliwią wzmocnienie i zintensyfikowanie polityki integracji i włączenia społecznego w całej UE, a tym samym przyczynią się do realizacji szerzej zakrojonej strategii włączenia społecznego z wykorzystaniem również innych istotnych strategii i działań w dziedzinie kształcenia, kultury, zatrudnienia, niedyskryminacji i równości. Komisja będzie realizować ten plan działania w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, organami lokalnymi i regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, partnerami społecznymi i gospodarczymi, sektorem prywatnym, społecznościami przyjmującymi, organizacjami diaspor i migrantami.

Wdrażanie działań przedstawionych w niniejszym dokumencie będzie monitorowane, sporządzane będą sprawozdania z postępów, a w razie potrzeby działania będą dostosowywane. Przegląd śródkresowy planu działania odbędzie się pod koniec 2024 r. Komisja będzie regularnie składać sprawozdania z realizacji planu działania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Aby zapewnić pełną przejrzystość realizacji planu działania, Komisja przygotuje interaktywną platformę internetową, która pojawi się na europejskiej stronie internetowej poświęconej integracji, w celu monitorowania postępów i umożliwienia zaangażowania większej grupy partnerów.